

Η Μαρία Τσιμά απαντά στο ερωτηματολόγιο του theatergoer

theatergoer.wordpress.com/2017/12/11/%CE%B7-%CE%BC%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%AC-%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AC-
By Δημήτρης Φοινίτσος
%CF%83%CF%84%CE%BF-

Ποια παράσταση παρακολουθήσατε τελευταία; Με ποια κριτήρια την επιλέξατε;

Τη «Ρώσικη Επανάσταση» του ΚΘΒΕ, στο Βασιλικό Θέατρο, σε σκηνοθεσία και δραματουργία του Τσέζαρις Γκραουζίνις. Μια σημαντική παράσταση που φωτίζει τι έγινε στη Ρωσία 100 χρόνια πριν. Επανεξετάζει τα πιο ωραία χαρακτηριστικά των ανθρώπων: τον ενθουσιασμό και την πίστη ότι μπορεί ο παράλογος σύγχρονος κόσμος μας να οργανωθεί καλύτερα.

Πόσο συχνά παρακολουθείτε θέατρο;

Παρακολουθώ πολλές παραστάσεις μέσα στο χρόνο και στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα. Επίσης, όσες φορές βρίσκομαι στο εξωτερικό -σπάνια- βλέπω όσες περισσότερες μπορώ. Την περασμένη χρονιά είδα πάνω από 60 παραστάσεις .

Πώς σχολιάζετε την υπερπληθώρα θεατρικών παραστάσεων στην Αθήνα;

Είναι φυσικό οι απόφοιτοι των σχολών όταν είναι τόσο πολλοί και οι εργασιακές σχέσεις τόσο διαλυμένες να υπάρχει πληθώρα παραστάσεων. Κάθε νέος άνθρωπος που θέλει να εκφραστεί παίρνει τη μοίρα του στα χέρια του. Συγκροτούνται ομάδες και ανεβάζουν παραστάσεις. Ο χρόνος θα δείξει ποιοι θα αντέξουν και ποιοι έχουν πραγματικά κάτι να πουν. Παρόλα αυτά ο πληθωρισμός δημιουργεί συγχύσεις και πολλές φορές αποβαίνει σε βάρος της ποιότητας.

Παρακολουθείτε θέατρο στο εξωτερικό, σε ξένες γλώσσες;

Παρακολουθώ σπάνια παραστάσεις στο εξωτερικό. Αν δεν ξέρω τη γλώσσα ενημερώνομαι διεξοδικά για την υπόθεση και δεν είναι για μένα το έργο ένα άγνωστο τοπίο. Αν υπάρχει υπερτιτλισμός στα αγγλικά είναι σαφώς καλύτερα. Πρόσφατα είδα στη Βιέννη -στη γερμανική γλώσσα , που δεν γνωρίζω- δύο παραστάσεις που αφορούσαν την «Ιφιγένεια στην Αυλίδα» και ένα μιούζικαλ για την ιστορία της Βιέννης. Είχαν εξαιρετικό ενδιαφέρον και η γλώσσα δεν αποτέλεσε τροχοπέδη.

Τι, κατά τη γνώμη σας, χαρακτηρίζει τους εγχώριους καλλιτέχνες του θεάτρου στη δουλειά τους;

Οι περισσότεροι καλλιτέχνες έχουν να αντιμετωπίσουν πρωτίστως το ζήτημα της επιβίωσης. Κάνουν πολλές δουλειές καταβάλλοντας μεγάλο κόπο, είναι απλήρωτοι και συχνά αβοήθητοι σε πολλά πεδία. Κουρασμένοι από αυτόν τον αγώνα δεν έχουν το χρόνο να ασχοληθούν διεξοδικά με το ρόλο τους. Είναι κατακερματισμένοι και γεμάτοι άγχος. Έχουν ελλιπή παιδεία και δυνατότητα συγκέντρωσης. Έχουν όμως ενθουσιασμό, τόλμη και φόρα. Αντέχουν και σαν παλιοί τεχνίτες -με ένα σχεδόν χειροποίητο τρόπο- κατασκευάζουν μια άλλη πραγματικότητα. Σε μια χώρα που θεωρεί ακόμα ότι οι καλλιτέχνες είναι χομπίστες!

Με μια λέξη πώς θα χαρακτηρίζατε τη σύγχρονη θεατρική σκηνή της χώρας μας;

Η θεατρική σκηνή εμπεριέχει πολλές τάσεις. Παραγωγές που έχουν μοναδικό στόχο το ταμείο ή την εύκολη διασκέδαση. Παραγωγές που θέτουν ως βάση το ρεπερτόριο και την καλλιτεχνική έκφραση. Ομάδες που ψάχνουν να βρουν έναν άλλο τρόπο ανάγνωσης της θεατρικής πράξης. Δεν θα ήθελα να δώσω έναν χαρακτηρισμό γιατί είναι μια διαδικασία συνεχώς σε εξέλιξη που έχει πολλά και σύνθετα χαρακτηριστικά. Μπορεί κανείς να σταθεί με αμηχανία σε ένα θεατρικό τοπίο χωρίς προσανατολισμό -την ίδια στιγμή που τα οικονομικά και κοινωνικά αιτήματα στα χρόνια της ύφεσης είναι οξυμένα.

Ποια η άποψή σας για την κριτική θεάτρου; Τη λαμβάνετε υπ' όψιν σας όταν σας αφορά ή όχι;

Η κριτική σκέψη και η αποτύπωσή της βεβαίως με αφορά, όταν ο λόγος που αρθρώνεται είναι σοβαρός, προϋποθέτει γνώση και παιδεία και δεν χαρίζεται σε κύκλους σχέσεων και συμφερόντων. Υπάρχει ένας τέτοιος λόγος αλλά ανθούν -και μέσω διαδικτύου- φωνές άγνοιας και εμπάθειας.

Το θέατρο σάς διάλεξε ή το διαλέξατε;

Το θέατρο δεν έχει ανάγκη από την παρουσία μου. Εγώ διάλεξα να ζήσω με αυτό. Αν βάλω τα τέσσερα χρόνια που ήμουν στη θεατρική ομάδα στα Γιάννενα, συν τα 27

χρόνια που δουλεύω επαγγελματικά βγάζω το συμπέρασμα ότι αυτή η επιμονή δείχνει από μόνη της μια επιλογή.

Πώς και γιατί ασχοληθήκατε με το θέατρο;

Από 18 χρονών που πρωτομπήκα στη Θεατρική Συντροφιά του Πανεπιστημίου στα Γιάννενα (ΘΕΣΠΙ) ένιωσα ότι θέλω να βρεθώ σε μια κοινωνία που λειτουργούσε η ομάδα και ένα κοινό όνειρο. Η πρόβα, η παράσταση, η επικοινωνία. Εκεί συνδέθηκα με ανθρώπους, έκανα φίλιες, ερωτεύτηκα, γνώρισα συγγραφείς, έργα. Άρχισε ένα ταξίδι που συνεχίστηκε κρυφά από την οικογένειά μου. Σπούδασα στο Ωδείο και άρχισα να βλέπω σημαντικές παραστάσεις και ηθοποιούς. Κάπως έτσι άρχισα.

Ποια ήταν η πρώτη σας «συναναστροφή» με την τέχνη του θεάτρου; Τι θυμάστε από αυτήν;

Φοιτήτρια έπαιξα πρώτη φορά στην «Αδέσμευτη» του Τ. Ουίλλιαμς σε ένα μπαράκι (Πολύτροπο) στα Γιάννενα και δεν θα ξεχάσω ποτέ την εμπειρία του κοινού που ήταν τόσο κοντά μας. Αλλά, κυρίως, την Κατερίνα Ασλάνη, μια υπέροχη φίλη και ηθοποιό που έφυγε τόσο νέα από τη ζωή. Αυτή η πρώτη θεατρική εμπειρία είναι απόλυτα συνδεδεμένη με μια ξεχωριστή ύπαρξη.

Ποια ήταν η πρώτη επαγγελματική παράσταση της ζωής σας; Τι σας έχει εντυπωθεί στη μνήμη;

Η πρώτη μου επαγγελματική δουλειά ήταν στο «Κουρδιστό πορτοκάλι» του Θεάτρου Έρευνας του Δ. Ποταμίτη. Έκανα 9 ρόλους! Έτρεχα από αλλαγή σε αλλαγή. Και είχα πολύ άγχος. Αλλά ο Δ. Ποταμίτης ήταν εκεί για μας με έναν μοναδικό τρόπο. Βαθιά καλλιεργημένος, μοναχικός και ευαίσθητος. Μια ιδιαίτερη περίπτωση.

Ποιος ήρωας της δραματουργίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Λατρεύω τις γυναίκες του Τσέχωφ. Η Σόνια είναι μια ηρωίδα που με συγκινεί βαθιά. Περνάει απαρατήρητη ενώ καίγεται. Δεν τολμάει ενώ πολεμάει για τη ζωή της. Είναι ερωτευμένη και σωπαίνει. Όλη μέρα αναλώνεται στις δουλειές του υποστατικού για να κουραστεί και να πνίξει την κραυγή της. Μια γυναίκα σε πυρετό που υπομένει.

Με ποια άλλη ιδιότητα –ξέχωρα από τη δική σας- θα θέλατε να είχατε εμπλακεί στο θέατρο;

Μ' αρέσει να κάνω διασκευές, να γράφω, να σκαρώνω στιχάκια. Τώρα τελευταία ασχολούμαι και με τη διοίκηση. Στην ομάδα έκανα τα πάντα. Από καθαρισμό μέχρι δελτία Τύπου. Θα μου άρεσε να είχα γνώσεις μουσικής.

Πώς βιώνετε τη θεατρική διαδικασία;

Μια διαδικασία αποκαλυπτική. Με αφορμή το έργο αρχίζει η επικοινωνία με το σκηνοθέτη τους συντελεστές, τους άλλους συναδέλφους. Ένα εφήμερο σύμπαν που πρέπει να συμφωνήσει για να αφηγηθεί την ιστορία. Μου αρέσουν οι πρόβες. Αισθάνομαι πιο ελεύθερη.

Πώς προσεγγίζετε έναν ρόλο;

Διαβάζω. Γράφω. Υπάρχει ένα τετράδιο με τις σκέψεις που γεννάει το έργο. Τις οδηγίες της πρόβας. Λέω και ξαναλέω τα λόγια για να γίνουν «δικά» μου. Πληροφορούμαι για

την εποχή. Διαβάζω και άλλα έργα κοινής θεματολογίας. Όχι μόνο θεατρικά. Και λογοτεχνία. Φτιάχνω το βιογραφικό του ρόλου. Δοκιμές. Σύνθεση. Αφαίρεση. Διάλογος με το σκηνοθέτη για την εννοχρήστρωση με την ομάδα.

Έχει τύχει να παρακολουθήσετε κάποια παράσταση πάνω από μία φορά; Κι αν, ναι, ποια και για ποιους λόγους;

Έχω δει εννιά φορές το «Σε φιλώ στη μούρη» του Γ. Διαλεγμένου σε σκηνοθεσία Λ. Βογιατζή. Είχα συγκλονιστεί με αυτήν την παράσταση. Δεν θα ξεχάσω ποτέ το Βογιατζή και την Κοκκίνου αλλά και τους υπόλοιπους σπουδαίους ηθοποιούς (Κέντρο-Οικονομίδου- Σμυρναίου-Παντελάκη κ.ά.) . Μπροστά μου ανοιγόταν ένας «αληθινός κόσμος»! Δεν μπορούσα να πιστέψω τη μαγεία αυτής της κατασκευής. Ο Μήτσος και η Γλύκα είναι ακόμα στα αυτιά μου και στα μάτια μου.

Πόσο συχνά εγκαταλείπεται μια παράσταση στο διάλειμμα (ή και νωρίτερα);

Δεν φεύγω σχεδόν ποτέ. Το θεωρώ αγένεια απέναντι στον κόπο των συναδέλφων μου. Μόνο φέτος έφυγα στο διάλειμμα από μια παράσταση στη Θεσσαλονίκη λόγω μεγάλης κούρασης.

Ποια στοιχεία συμβάλουν στην καλλιτεχνική επιτυχία μιας παράστασης;

Δεν υπάρχει καμία συνταγή. Αλλά ένα σημαντικό κείμενο, η πίστη των ανθρώπων, η αφοσίωσή τους και η απρόβλεπτη οπτική τους ίσως να αποτελούν κάποια από τα στοιχεία που θα μπορούσαν να βοηθήσουν σε αυτήν την κατεύθυνση. Αλλά ποτέ δεν είναι σίγουρη η επιτυχία μιας παράστασης.

Πιστεύετε στη διάκριση ποιοτικού και εμπορικού θεάτρου;

Παλιότερα ήμουν πιο αφοριστική. Βεβαίως, υπάρχει ένα θέατρο που αποσκοπεί στο ταμείο αποκλειστικά και προσφέρει χαμηλής ποιότητας αποτέλεσμα. Όμως, πολλές φορές έχω δει και «ποιοτικές» παραστάσεις αμφιβόλου ποιότητας. Μαθαίνω με τα χρόνια να χαίρομαι και να θαυμάζω συναδέλφους που κατασκευάζουν ένα ρόλο χωρίς προστατευτικές ομπρέλες και σφραγίδες ποιότητας. Υπάρχει το πρόχειρο, το άτολμο, το ανειλικρινές. Μπορεί κανείς, όμως, να βρει και το δουλεμένο και το ερευνητικό και το συλλογικό. Υπάρχει ένα θέατρο που μας αφορά και αυτό που είναι αδιάφορο. Είναι για μένα πιο καθαρή διάκριση.

Ποιο είναι το αγαπημένο σας θεατρικό έργο;

Ο «Οιδίποδας Τύραννος» του Σοφοκλή. Μου προκαλεί δέος η πλοκή του και το κοινωνικό-πολιτικό και ψυχικό τοπίο που διαπραγματεύεται.

Ποιος είναι ο αγαπημένος σας δημιουργός, Έλληνας ή ξένος;

Ο Δημήτρης Παπαϊωάννου. Και οι Peeping Tom από το Βέλγιο.

Με ποιον ή ποια δημιουργό που δεν έχετε συνεργαστεί ως τώρα θα θέλατε να συνεργαστείτε;

Με πολλούς και της νεότερης και της παλιάς γενιάς σκηνοθετών. Ο κατάλογος είναι μεγάλος.

Αλήθεια, για ποιους λόγους πιστεύετε πως ο άνθρωπος παρακολουθεί θέατρο στις μέρες μας;

Ακόμα αναρωτιέμαι τι είναι αυτό που κάνει έναν άνθρωπο να φύγει από το σπίτι του, να αφήσει τους δικούς του, την ξεκούρασή του, να πληρώσει για να βρεθεί μέσα στη θεατρική αίθουσα. Όλοι κάτι θέλουν να συναντήσουν. Θέλουν να τους αφηγηθούμε μια ιστορία που να τους περιέχει. Να τους «παρηγορήσουμε». Να ακούσουν ένα παραμύθι όπως όταν ήταν παιδιά. Να δραπέτεύσουν μαζί με τους ηθοποιούς σε άλλες ζωές γιατί δεν χωράνε στη δική τους.

Έχετε κλάψει ποτέ σε παράσταση κι αν, ναι, σε ποια;

Ναι. Τελευταία στο «Γκιακ» του Παπαμάρκου σε σκηνοθεσία της Μαυραγάνη. Νομίζω ότι η στιγμή που καίγονται τα χάρτινα σπίτια και όλη η παράσταση έκαναν πολλές φορές τα δάκρυά μου να κυλούν. Αλλά, ναι. Πολλές παραστάσεις με έχουν συγκινήσει. Η «Ιεροτελεστία της Άνοιξης» με τη Πίνα Μπάους, ο «Βασιλιάς Ληρ» με τον Ίαν Μακ Κέλεν, οι «Γιοι και κόρες» του Καλαβριανού, οι «7 Επί Θήβας» του Γκραουζίνις κι άλλες ...

Ποια ήταν η τελευταία παράσταση που σας θύμωσε και για ποιον λόγο;

Δε θυμώνω. Πιο πολύ με στεναχωρεί ο άδικος κόπος, η κακή πρόθεση ή το χάσιμο χρόνου.

Ποια θεωρείτε κορυφαία στιγμή της καριέρας σας;

Δεν υπάρχει κορυφαία στιγμή. Υπάρχουν παραστάσεις και συνεργάτες. Συναντήσεις. «Η Τρελοβγενιού» με τον Γιάννη Αναστασάκη, οι «50 λέξεις» με τον Γιώργο Παλούμπη και το Χρήστο Σαπουντζή, το «Δηλητήριο» με το Γιάννη Μόσχο και τον Ταξιάρχη Χάνο, το «Άννα, είπα» με το Θανάση Παπαγεωργίου, ο «Μεγάλος περίπατος του Πέτρου» με τον Τάκη Τζαμαργιά είναι μερικές από αυτές.

Ποια θεωρείτε την πλέον ατυχή στιγμή της καλλιτεχνικής σας διαδρομής και γιατί;

Συμμετοχές σε παραστάσεις που δεν αισθανόμουν καλά αλλά το θέμα της επιβίωσης με εμπόδιζε να φύγω.

Με ποιον τύπο συνεργάτη δεν έχετε καλή χημεία σε αυτή τη δουλειά;

Με τον κουτό και τον τεμπέλη. Αυτός ο συνδυασμός είναι καταστροφικός για όλους.

Το μεγαλύτερο καλλιτεχνικό σας όνειρο;

Να πάει όσο καλύτερα γίνεται το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. Να έχει καλές παραστάσεις. Να βρουν φωνή νέοι άνθρωποι (σκηνοθέτες – ηθοποιοί – σκηνογράφοι – ενδυματολόγοι – μουσικοί – φωτιστές). Να έρθουν περισσότεροι φοιτητές στις σκηνές μας. Να ξεχρεώσει. Να είμαστε τολμηροί.

Ποια είναι τα καλλιτεχνικά σας σχέδια για την τρέχουσα θεατρική περίοδο;

Θα παίξω στο Μικρό θέατρο της Μονής Λαζαριστών από τις 13/1/18 στο έργο του Άκη Δήμου «Όσα η καρδιά μου στην καταιγίδα» σε σκηνοθεσία του Πάνου Δεληνικόπουλου με τη Μομώ Βλάχου, τον Κωνσταντίνο Λιάρο και τον Γιώργο Κολοβό. Χαίρομαι, επίσης, που η νουβέλα μου «Το Λιθόστρατο» στις εκδόσεις ΣΤΕΡΕΩΜΑ πάει εξαιρετικά καλά και μια διασκευή μου «Η Καταπάτηση», βασισμένη στο ομώνυμο βιβλίο του Νίκου Μπακόλα, θα παιχτεί στην Αθήνα σε σκηνοθεσία της Ανατολής Αθανασιάδου.

Advertisements

Ετικέτες: το λιθόστρατο,φαινίτσης,όσα η καρδιά μου στην καταιγίδα,η καταπάτηση,κρατικό θέατρο βορείου ελλάδος,κθβε,μαρία τσιμά,theatergoer